

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] 2025 z dnia [...] 2025 r.,
w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek
uprawniający do przejścia w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 stycznia 2026 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego
rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.**

Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski Adam Redzik

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...]2025 z [...] 2025 r. (dalej: „Uchwała”) w przedmiocie dalszego
zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek uprawniający do
przejścia w stan spoczynku Krajowa Rada Sądownictwa (dalej również: „KRS”,
„Rada”), na podstawie art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju

sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 334 ze zm.; dalej: „p.u.s.p.”), nie wyraziła zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego X. Y. – sędziego Sądu Okręgowego w [...] (dalej: „skarżący”).

Z uzasadnienia Uchwały wynika, że pismem z 30 kwietnia 2024 r. skarżący oświadczył Krajowej Radzie Sądownictwa, za pośrednictwem Prezesa Sądu Okręgowego w [...], wolę dalszego zajmowania tego stanowiska, dołączając orzeczenie lekarskie i zaświadczenie psychologiczne.

Na posiedzeniu 17 czerwca 2024 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa, po zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją, postanowił rekomendować Radzie wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...].

Uchwałą nr [...] 2024 z dnia [...] 2024 r. Krajowa Rada Sądownictwa nie podzieliła stanowiska zespołu i nie wyraziła zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego skarżącego.

Uchwała nr [...]2024 została zaskarżona przez skarżącego.

Sąd Najwyższy wyrokiem z 15 stycznia 2025 r., sygn. I NKRS 66/24, uchylił zaskarżoną uchwałę i przekazał sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia, z uwagi na naruszenie przez Radę art. 69 § 1b p.u.s.p. W uzasadnieniu wskazano, że Rada nie spełniła wymogów transparentności, jakie stawia się uzasadnieniom uchwał KRS, bowiem w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada stwierdziła wyłącznie, że „nie dostrzegła interesu wymiaru sprawiedliwości lub ważnego interesu społecznego”. Podniesiono także, że Rada w żaden sposób nie ustosunkowała się do statystyk orzeczniczych Sądu Okręgowego w [...] – w wydziałach, w których orzekał odwołujący się oraz do wniosków z nich wynikających.

17 lutego 2025 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa, powołany w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady – uwzględniając przekazane Radzie dokumenty i oceniając, że materiały nie są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie - jednogłośnie (3 głosami „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”) postanowił odroczyć posiedzenie celem uzupełnienia materiałów sprawy przez zwrócenie się o nadesłanie uzupełniających

danych statystycznych za II kwartał 2024 r. i ewentualnych nieobecności Pana sędziego w pracy.

Na posiedzeniu 19 marca 2025 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa po zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją, ocenił, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Za uwzględnieniem oświadczenia woli skarżącego oddano 2 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się”. Tym samym zespół członków bezwzględną większością głosów postanowił rekomendować Radzie wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez uczestnika postępowania.

W głosowaniu na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa 27 czerwca 2025 r. za uwzględnieniem wniosku skarżącego oddano 5 głosów, przy 5 głosach „przeciw” i 7 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 17 głosów). Wobec tego Rada nie wyraziła zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...].

Pismem datowanym na 25 lipca 2025 r. skarżący wniósł odwołanie od uchwały KRS z 27 czerwca 2025 r.

W odwołaniu wskazano, że zaskarżona uchwała została wydana z rażącym naruszeniem prawa, co w ocenie skarżącego wynika z przyjęcia przez KRS, że skarżący nie spełnia wymogów zawartych w art. 69 § 1b p.u.s.p., brakiem wskazania w jej uzasadnieniu powodów takiego stwierdzenia, przy czym te, które miałyby to wskazywać nie zawierają żadnej treści i są po prostu gołosłowne, na jawnym dyskryminowaniu z uwagi na wiek oraz podważającą stan zdrowia skarżącego, wbrew przedłożonym dokumentom a w końcu nierównego traktowania wszystkich sędziów obiegających się o zgodę na dalsze pełnienie funkcji sędziego.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

KRS w datowanej na 25 sierpnia 2025 r. odpowiedzi na odwołanie wniosła o oddalenie wywiedzionego odwołania w całości jako pozbawionego uzasadnionych podstaw. W uzasadnieniu wskazano, że skarżący nie wykazał, aby zaskarżona uchwała została wydana sprzecznie z prawem - Sąd Najwyższy jest zaś uprawniony do zbadania uchwały tylko i wyłącznie pod tym kątem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 69 § 1 p.u.s.p. sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Krajowej Radzie Sądownictwa wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie.

W świetle art. 69 § 1b p.u.s.p. Rada może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności, jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że kognicja Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących odwołań od uchwał KRS w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego ogranicza się do oceny czy zaskarżona uchwała nie jest sprzeczna z prawem. Sąd Najwyższy bada zatem – czy Rada nie przekroczyła swoich ustawowych kompetencji, a podjęte rozstrzygnięcie ma oparcie w przepisach powszechnie obowiązującego prawa. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem ocena zasadności podjętej uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego. Rozstrzygnięcie w tym zakresie jest zarezerwowane dla Krajowej Rady Sądownictwa, która za pomocą tego instrumentu wpływa na kształt wymiaru sprawiedliwości w Polsce, w aspekcie dotyczącym stanu kadry sędziowskiej. Sąd Najwyższy nie może zastępować Rady (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., I NKRS 36/23).

Należy przyjąć, że Rada naruszyła art. 69 § 1b p.u.s.p. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się bowiem, że „uznaniowość Rady jest ograniczona kryteriami wskazanymi *expressis verbis* w art. 69 § 1b p.u.s.p. Na Radzie spoczywa zatem obowiązek uzasadnienia, że interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny

interes społeczny wymaga odstąpienia od zasady, względnie tego nie uzasadnia”. (wyrok Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 2024 r., I NKRS 100/23). Rada powinna wykazać zatem każdorazowo, w sytuacji, gdy złożony został przez sędziego wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, że interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny nie uzasadnia wyrażenia takiej zgody. W niniejszej sprawie, z uzasadnienia Uchwały nie wynika, dlaczego interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny nie uzasadnia dalszego zajmowania stanowiska sędziego przez skarżącego. Nie jest takim uzasadnieniem wskazanie, że „po wnikliwej analizie działalności orzeczniczej Pana sędziego — nie dostrzeżono żadnych ponadnormatywnych okoliczności leżących po stronie interesu wymiaru sprawiedliwości, czy też interesu społecznego, mogących przesądzić o potrzebie dalszego zajmowania stanowiska sędziego przez Pana X. Y.” (s. 6).

Podkreślić należy, że prawidłowość zastosowania art. 69 § 1b p.u.s.p powinna wynikać z uzasadnienia uchwały, w którym Rada odnosząc się do okoliczności sprawy winna przedstawić argumentację w tym zakresie. Uzasadnienie KRS powinno mieć zatem charakter podmiotowo i przedmiotowo skonkretyzowany w takim stopniu, aby w opinii postronnego obserwatora nie pojawiła się wątpliwość co do rzetelności procedowania Rady.

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy, jednoznacznie stwierdzić należy, że Rada ponownie nie ustosunkowała się do statystyk orzeczniczych skarżącego oraz do wniosków z nich wynikających, pomimo że Sąd Najwyższy w wyroku z 15 stycznia 2025 r. wyraźnie wskazał, że jest to uchybienie. W ocenianej w niniejszym postępowaniu uchwale Rada podniosła wyłącznie, że dokonała „analizy indywidualnej działalności orzeczniczej” (s. 6) oraz że wyniki nie są wyróżniające (s. 6). Nie ulega wątpliwości, że Rada powinna odnieść się szczegółowo do tych okoliczności, które uczyniła przedmiotem swojej analizy oraz wskazać w uzasadnieniu jakie wnioski wynikają z dokonanej przez nią oceny. Ocenie powinny zostać poddane także statystyki orzecznicze, stosownie do zaleceń Sądu Najwyższego. Zwrócić należy także uwagę, że w całym uzasadnieniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa, w części merytorycznej, poświęciła wyłącznie jeden akapit analizie sytuacji skarżącego, w pozostałych odnosząc się do wykładni art. 69 § 1b p.u.s.p.

W niniejszej sprawie podkreślenia wymaga także to, że po przeanalizowaniu akt sprawy zespół członków KRS – powołany do oceny oświadczenia skarżącego - rekomendował Radzie wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez skarżącego. Chociaż KRS nie jest związana stanowiskiem zespołu, na co słusznie zwrócono uwagę w Uchwale (s. 6), to przyjąć należy, iż w przypadku do tego stopnia odmiennej oceny, szczególnie wymagane jest pogłębione uzasadnienie i wskazanie racji odstąpienia od tego stanowiska (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2021 r., I NKRS 53/21). W analizowanej sprawie takiego uzasadnienia zabrakło.

W świetle powyższego, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski Adam Redzik

MR

[r.g.]